GHIDUL SPECIFIC PRIVIND ORGANIZAREA ȘI DESFĂȘURAREA Competiției Europene de Statistică CES – etapa națională (Olimpiada Națională de Statistică 2027) în anul școlar 2026 – 2027

Prezentul ghid completează Regulamentul specific aferent Competiției Europene de Statistică

1. Referitor la prima testare (etapa județeană) și la a doua testare (etapa națională):

a) Test de cunoștințe de bază

Programa de concurs pentru etapa județeană / a sectoarelor Municipiului București și etapa națională:

- Pentru categoria *Seniori*, în programa de concurs sunt incluse, în mod implicit, conținuturile programelor de olimpiadă concurs din categoria *Juniori*.
- Pentru fiecare categorie (*Juniori/Seniori*), în programa prevăzută pentru etapa județeană/a sectoarelor municipiului București și pentru etapa națională sunt incluse, în mod implicit, și conținuturile programelor de concurs de la etapa/etapele anterioare.
- Pentru fiecare categorie (*Juniori/Seniori*), în programa de concurs sunt incluse, în mod implicit, conținuturile programelor școlare în vigoare pentru discipline în care sunt prevăzute competențe și conținuturi privind elemente de statistică.
- Cunoștințele suplimentare prevăzute de prezenta programă de concurs pot fi folosite fără demonstrație.
- Textele scrise cu font italic sunt conținuturi specifice programelor ONS, în completarea conținuturilor prevăzute de programele școlare ale disciplinelor în care sunt prevăzute competențe și conținuturi privind elemente de statistică.

Programa de concurs

Categoria	**Domenii de conținut/Teme/Conținuturi**	
	Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București (Testare 1)	**Etapa națională (Testare 2)**
Juniori (IX-X)	➢ Elemente de organizare a datelor ➢ Moduri de reprezentare a datelor: • Date reprezentate prin grafice în contextul proporţionalităţii; • Date reprezentate prin diagrame, grafice circulare sau grafice cu bare;	**Toate temele/conținuturile prevăzute pentru etapa anterioară**

	• Date reprezentate în tabele cu una sau cu două intrări; • Date reprezentate cu ajutorul unor softuri matematice. ➢ Probabilităţi în contexte practic aplicative simple (aplicaţie la rapoarte) ➢ Poligonul frecvenţelor ➢ Elemente de statistică: indicatorii tendinţei centrale (frecvenţă, medie, mediană, mod şi amplitudine a unui set de date) ➢ Indicatorii tendinţei centrale a unui set de date în reprezentare grafică ➢ Diagrame construite cu date din situaţii practice	
Seniori (XI-XII)	**Toate temele/conţinuturile prevăzute pentru categoria Juniori**, la care se adaugă: ➢ **Elemente de conţinut specifice domeniului statistică matematică** ➢ Interpretarea datelor statistice prin parametrii de poziţie: medii, dispersia, abateri de la medie ➢ Evenimente aleatoare egal probabile, operaţii cu evenimente, probabilitatea unui eveniment compus din evenimente egal probabile ➢ Probabilităţi condiţionate ➢ Variabile aleatoare ➢ Dependenţa şi independenţa evenimentelor, scheme clasice de probabilitate: schema lui Poisson şi schema lui Bernoulli ➢ Metode matematice folosite în interpretarea datelor statistice: o compararea datelor statistice utilizând media şi mediana; o indicatori statistici ai variabilelor cantitative. **B) Elemente de conţinut specifice domeniului statistică matematică aplicată (Economie, Sociologie)** ➢ Studii de caz: reprezentarea şi interpretarea datelor statistice publicate în urma desfăşurării unor sondaje de opinie, sondaje statistice sau studii statistice pe teme sociale, economice sau de administraţie publică	**Toate temele/conţinuturile prevăzute pentru etapa anterioară**

- Perspectiva sociologică asupra societății. Metodologia cercetării sociologice
  - specificul cunoaşterii sociologice. Metode, tehnici, procedee, instrumente ale investigației sociologice;
  - etapele investigației sociologice.
- Rolul statisticii în cadrul sistemului informațional economic și social:
  - datele elementare – obiect de studiu al statisticii;
  - procesul statistic de obținere a datelor elementare.
- Metodele de culegere și prelucrare a datelor statistice:
  - observarea sau culegerea datelor statistice elementare;
  - metodele de culegere a datelor statistice;
  - erorile de înregistrare statistică și controlul datelor statistice;
  - prelucrarea datelor statistice;
  - prezentarea rezultatelor datelor statistice.
- Reprezentarea grafică a indicatorilor seriilor dinamice și a indicilor statistici
  - calcularea și interpretarea indicatorilor/ seriilor dinamice: indicatori absoluți, relative și medii;
  - reprezentarea grafică a seriilor dinamice: diagrama prin coloane, benzi, cronograma;
  - calcularea indicilor individuali și de grup cu ajutorul echipamentului de specialitate: indici ai volumului fizic, indicii prețului, indici ai valorii;
  - interpretarea indicilor individuali și de grup: verificarea relațiilor care există între indici și între modificările absolute.

Categoria	Competențe specifice(prevăzute în programele școlare ale disciplinelor care includ elemente de statistică)	
	Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București (Testare 1)	**Etapa națională (Testare 2)**
Juniori (IX-X)	➢ Prelucrarea cantitativă a unor date utilizând rapoarte și proporţii pentru organizarea de date ➢ Interpretarea și prelucrarea datelor înregistrate în tabele, grafice sau diagrame, estimări ➢ Organizarea și reprezentarea de date sub formă de grafice, tabele sau diagrame statistice în vederea înregistrării, prelucrării și prezentării acestora ➢ Analizarea unui set de date pentru a determina existența unei proporționalități (de exemplu: economie, cotidian) ➢ Determinarea valorilor minime, maxime și medii dintr-un set de date ➢ Interpretarea mediei unui set de date ➢ Exprimarea semnificaţiei unor elemente dintr-un grafic ➢ Organizarea informațiilor pe baza unor criterii, utilizând sortarea, clasificarea și reprezentarea grafică (cu accent pe interpretarea aceluiași set de date în contexte diferite și pe utilizarea softurilor matematice) ➢ Analizarea unor situaţii practice cu ajutorul rapoartelor, proporţiilor și a colecţiilor de date ➢ Prelucrarea unor date sub formă de tabele, grafice sau diagrame în vederea înregistrării, reprezentării și prezentării acestora ➢ Analizarea unor situaţii practice prin elemente de organizare a datelor ➢ Transpunerea unei situații date într-o reprezentare adecvată (text, formulă, diagramă, grafic)	**Toate competențele specifice prevăzute pentru etapa anterioară**

	➢ Analizarea unor seturi de date pentru a determina un mod adecvat de reprezentare grafică a acestora ➢ Interpretarea unei informaţii extrase dintr-un tabel sau listă	
Seniori (XI-XII)	**Toate temele/conţinuturile prevăzute pentru categoria Juniori**, la care se adaugă: **A) Competenţe specifice domeniului statistică matematică** ➢ Recunoaşterea unor date de tip probabilistic sau statistic în situaţii concrete ➢ Interpretarea primară a datelor statistice sau probabilistice cu ajutorul calculului financiar, a graficelor şi diagramelor ➢ Utilizarea unor algoritmi specifici calculului financiar, statisticii sau probabilităţilor pentru analiza de caz ➢ Analiza şi interpretarea unor situaţii practice cu ajutorul conceptelor statistice sau probabilistice ➢ Corelarea datelor statistice sau probabilistice în scopul predicţiei comportării unui sistem prin analogie cu modul de comportare în situaţii studiate ➢ Utilizarea datelor statistice pentru analiza de caz ➢ Transpunerea în limbaj matematic prin mijloace statistice a unor probleme practice **B) Competenţe specifice domeniului statistică matematică aplicată (Economie, Sociologie)** ➢ Caracterizarea unor situaţii reale prin interpretarea statistică a datelor ➢ Identificarea unor metode de colectare şi interpretare a datelor ➢ Identificarea metodelor, tehnicilor, procedeelor şi instrumentelor de investigare sociologică, aplicabile în diferite contexte	**Toate competenţele specifice prevăzute pentru etapa anterioară**

	➢ Elaborarea unor instrumente de lucru (chestionare, fişe de observaţie, ghid de interviu) ➢ Explicarea fenomenelor şi proceselor sociale pe baza analizei şi interpretării datelor obţinute prin investigaţia sociologică ➢ Proiectarea şi interpretarea rezultatelor unei cercetări sociologice ➢ Analizarea conceptelor de bază folosite în statistică ➢ Analizarea metodelor de culegere şi prelucrare a datelor statistice ➢ Interpretarea şi reprezentarea grafică a indicatorilor seriilor dinamice şi a indicilor statistici	

Important pentru profesorii supraveghetori: Testul de cunoştinţe de bază se va rezolva în prima oră de concurs (între orele 9 - 10)FĂRĂ ACCES LA INTERNET! Şi nu se mai revine la acesta după ora 10!

b) Testul de utilizare a surselor de date statistice oficiale

Surse principale:

https://insse.ro/cms/ro/publicatii-statistice-in-format-electronic
https://www.recensamantromania.ro/

Lista celor 10 publicaţii statistice selecţionate este următoarea:

1. Publicaţia „Anuarul statistic al României”
https://insse.ro/cms/ro/content/anuarul-statistic-al-rom%C3%A2niei-format-carte-%C8%99i-cd-rom-1

2. Publicaţia „Buletin statistic de preţuri nr. 8/2026”
https://insse.ro/cms/ro/content/buletin-statistic-de-pre%C5%A3uri-nr-82026

3. Publicaţia „Efectivele de animale şi producţia animală în anul 2025”

https://insse.ro/cms/ro/content/efectivele-de-animale-%C5%9Fi-produc%C5%A3ia-animal%C4%83-%C3%AEn-anul-2025

4.Publicaţia „Broşura Conturi naţionale 2022-2023”
https://insse.ro/cms/ro/content/conturi-na%C5%A3ionale-2022-2023-limba-rom%C3%A2n%C4%83

5. Publicaţia „Capacitatea de cazare turistică existentă la 31 iulie 2026”

https://insse.ro/cms/ro/content/capacitatea-de-cazare-turistic%C4%83-existent%C4%83-la-31-iulie-2026-cd-rom

6. Publicaţia „Balanţa forţei de muncă la 1 ianuarie 2026”
https://insse.ro/cms/ro/content/balan%C5%A3a-for%C5%A3ei-de-munc%C4%83-la-1-ianuarie-2026

7. Publicaţia „Câştigurile salariale şi costul forţei de muncă în anul 2025”

https://insse.ro/cms/ro/content/c%C3%A2%C5%9Ftigurile-salariale-%C5%9Fi-costul-for%C5%A3ei-de-munc%C4%83-%C3%AEn-anul-2025

8. Publicația „Forța de muncă în România: Ocupare și șomaj în anul 2025 (română)"
https://insse.ro/cms/ro/content/for%C5%A3a-de-munc%C4%83-%C3%AEn-rom%C3%A2nia-ocupare-%C5%9Fi-%C5%9Fomaj-%C3%AEn-anul-2025-romana

9. Publicația „Dimensiuni ale incluziunii sociale în România"
https://insse.ro/cms/ro/content/dimensiuni-ale-incluziunii-sociale-%C3%AEn-rom%C3%A2nia-9

10. Publicația „Coordonate ale nivelului de trai în România. Veniturile și consumul populației în anul 2025 (română)"
https://insse.ro/cms/ro/content/coordonate-ale-nivelului-de-trai-%C3%AEn-rom%C3%A2nia-veniturile-%C5%9Fi-consumul-popula%C5%A3iei-%C3%AEn-anul-2025

c) Test de interpretare a rapoartelor statistice

Publicația Eurostat selectată pentru această ediție este "Demography of Europe, 2026 edition"

2. Calificarea la etapa națională (la a doua testare)

La etapa națională se califică câte 2 echipe din fiecare clasă/categorie, respectiv câte 4 echipe din fiecare județ, pentru Seniori/Juniori. Se pot atribui până la 12 locuri suplimentare pe competiție. Pentru fiecare categorie, Seniori/Juniori, se vor califica până la 200 echipe cu punctajul cel mai mare și care vor obține după prima testare un punctaj minim final de 60 de puncte.

Dacă există locuri neocupate la nivelul unui județ, acestea se atribuie ca locuri suplimentare și vor fi ocupate, la nivel național, în ordine descrescătoare a punctajelor la fiecare categorie.

În condițiile în care, pentru o categorie sunt două sau mai multe echipe care au obținut punctajul general maxim posibil (100 pe puncte), toate aceste echipe vor fi calificate de drept la etapa națională.

3. Acordarea diplomelor de participare

Echipele calificate la testarea a doua vor putea descărca din Platforma dedicată Competiției Diploma de participare la Competiția Europeană de Statistică **doar în intervalul 15 februarie – 1 martie 2027.**

4. Referitor la premiile acordate

Vor fi premiate 3 echipe din fiecare categorie, Seniori și Juniori, și anume cele care au obținut punctajul cel mai mare, împreună cu profesorii coordonatori. Premiile vor consta în diplome, materiale promoționale și produse cadou. Produsele cadou vor avea o valoare aproximativă în lei, în funcție de clasament, astfel:
- premiul I - 300 EUR/elev;
- premiul II - 200 EUR/elev;
- premiul III - 100 EUR/elev;

Fiecare profesor coordonator al echipelor câștigătoare va primi un premiu sub formă de produse cadou în valoare aproximativă de 400 EUR.

5. Referitor la calendarul competiției

Perioada de înscriere: 20 noiembrie 2026 – 10 ianuarie 2027
Data primei testări: 15 ianuarie 2027, 3 ore, între orele 9 - 12
Publicarea și comunicarea rezultatelor primei testări: 22 ianuarie 2027
Depunerea lucrării aferente celei de-a doua testări: 15 februarie – 1 martie 2027
Anunțarea echipelor câștigătoare: 22 martie 2027

6. Precizări suplimentare pentru etapa europeană a Competiției Europene de Statistică 2027

Regulamentul fazei europene a CES 2027 poate fi accesat la link-ul https://www.statscompetition.eu/

Echipele calificate trebuie să realizeze un video de maxim 2 minute și 10 secunde pe o anumită temă anunțată pe site-ul INS în cursul lunii decembrie 2026.

Data până la care video-ul trebuie să fie trimis este 5 mai 2027 (inclusiv).

Anunțarea echipelor câștigătoare și Ceremonia de premiere (faza europeană): 21 iunie 2027